

SỬ DỤNG THIẾT BỊ AN TOÀN CHO TRẺ TRÊN XE Ô TÔ TẠI VIỆT NAM

CHILD RESTRAINT SYSTEMS IN VIETNAM

Dương Kim Tuấn

Trường đại học Y Tế công cộng

TÓM TẮT

Đặt vấn đề:

Trong xu hướng sử dụng ô tô tăng nhanh tại Việt Nam, đặc biệt là đối với các gia đình trẻ, quy định về Thiết bị an toàn (TBAT) tại Việt Nam là vô cùng cần thiết để đảm bảo an toàn cho trẻ khi tham gia giao thông. Để góp phần cung cấp thêm các bằng chứng khoa học và hỗ trợ thông qua điều luật về sử dụng TBAT trên xe ô tô, Đại học Y tế công cộng tiến hành nghiên cứu tại 3 thành phố Hà Nội, Đà Nẵng và thành phố Hồ Chí Minh nhằm: Xác định tính sẵn có và khả năng tiếp cận các thiết bị an toàn trên ô tô dành cho trẻ em; Kiến thức, thái độ và hành vi và Khả năng chấp nhận chi trả của những người sở hữu ô tô cá nhân cho các thiết bị an toàn trên ô tô dành cho trẻ em.

Đối tượng và phương pháp nghiên cứu:

Nghiên cứu sử dụng kết hợp các phương pháp tổng quan tài liệu và thông tin kết hợp với thu thập số liệu định lượng và định tính tại 3 tỉnh, thành phố của Việt Nam là Hà Nội, Tp. Hồ Chí Minh và Đà Nẵng.

Kết quả:

Kết quả khảo sát về tình trạng sẵn có và giá bán các sản phẩm TBAT cho thấy bên cạnh các sản phẩm chính hãng, trên các sàn thương mại điện tử bán tràn lan các sản phẩm không rõ hãng sản xuất, đa số đến từ Trung Quốc có giá thành rất rẻ, chỉ từ 139.000đ đến dưới 1 triệu đồng/sản phẩm. Về các tiêu chuẩn kỹ thuật trên ô tô hiện nay, 9/10 thương hiệu ô tô bán chạy nhất thị trường Việt Nam đã có hướng dẫn sử dụng TBAT và có chốt ISOFIX trên xe. Dựa theo khuyến nghị của tổ chức Y tế thế giới và nhiều tổ chức quốc tế khác về tiêu chuẩn an toàn trong đó sử dụng tiêu chí chính là chiều cao trẻ <135cm cần sử dụng TBAT. Sẽ có khoảng dưới 15% trẻ em ở độ tuổi 12 thấp hơn mức chiều cao này (thấp hơn -2SD) còn lại đa phần trẻ em sẽ đạt ngưỡng qui định 150cm.

Kết quả nghiên cứu quan sát 1.102 xe ô tô cá nhân và 1.457 trẻ em từ 0 đến 10 tuổi tại 3 thành phố lớn là Hà Nội, Đà Nẵng và thành phố Hồ Chí Minh cho thấy

có tới hơn 42% phụ huynh cho con ngồi ở ghế phụ trước trong xe ô tô, trong đó có 19,2% được người lớn ôm, bế ở ghế phụ. Tỷ lệ sử dụng TBAT rất thấp ở cả 3 thành phố, chỉ chiếm 1,3% và cao nhất ở Hà Nội là 2,6%. Tỷ lệ sử dụng TBAT ở Đà Nẵng chỉ chiếm 0,4%.

Kết quả khảo sát kiến thức và thái độ về TBAT với 756 cha mẹ và người chăm sóc trẻ 0-12 tuổi cho thấy có hơn 50% cha mẹ/NCS đã từng nghe thông tin về TBAT trước đây. Khi được hỏi về vị trí trên xe an toàn nhất cho trẻ, 36% người trả lời cho rằng ngồi ghế sau là an toàn nhất, 28% cho rằng ngồi ghế trước và 27,8% cho rằng ngồi trong thiết bị an toàn chuyên dụng là đáp án đúng nhất. Khi được hỏi về sự cần thiết có quy định bắt buộc về TBAT hay không, có tới 75,4% ủng hộ cần thiết có luật này.

Khuyến nghị: Nghiên cứu đưa ra một số khuyến nghị về việc xây dựng các qui định pháp luật về thiết bị an toàn cho trẻ em trên ô tô và các tiếp cận để nâng cao sử dụng các thiết bị này.

Từ khóa: Kiến thức - thái độ, Thiết bị an toàn cho trẻ trên xe ô tô.

SUMMARY

Introduction: In the increasing trend of car ownership in Vietnam, especially among young families, regulations on Child Restraint System (CRS) in Vietnam are extremely necessary to ensure the safety of children while travelling in cars. In contribution to providing more scientific evidence and support through law provisions on using CRS in cars, Hanoi University of Public Health conducted a study in 3 cities of Ha Noi, Da Nang and Ho Chi Minh City. The study aim are to determine the availability and accessibility of CRS; to explore knowledge, attitudes and behaviors and private car owners' willingness to pay for CRS.

Method: The study applied methods of literature and information review in combination with quantitative and qualitative data collection in three study sites in Vietnam, namely Ha Noi, Ho Chi Minh City and Da Nang.

Results: Survey findings on the availability and selling price of CRS products show that besides genuine brand products, on e-commerce platforms, products of unknown manufacturers are sold, and most of which are from China with very cheap prices, ranging only from 139,000 VND to less than 1 million VND/product (\$6 - \$40). Regarding the current technical standards for cars, 9 out of the 10 best-selling car brands in Vietnam have CRS manuals and ISOFIX latches on their vehicles. Based on recommendations made by the World Health Organization (WHO) and many other international organizations on safety standards, the main criterion used is the child's height <135cm, and that child needs to use CRS if travelling in a car.

There will be less than 15% of children at the age of 12 below this height (less than -2SD) while the rest of the children will reach the threshold of 150 cm in height.

Results of an observational study of 1,102 private cars and 1,457 children from 0 to 12 years old in 3 big cities of Ha Noi, Da Nang and Ho Chi Minh City show that more than 42.0% of parents let their children sit on the front seat in a car, of whom 19.2% are hugged or carried on the front seat by an adult. CRS usage rate is very low in all 3 cities, accounting for only 1.3%, and the highest found in Ha Noi at 2.6%. The rate of CRS use in Da Nang is only 0.4%.

Findings from a survey on knowledge and attitudes about CRS with 756 parents and caregivers (CGs) of children aged 0-12 years show that more than 50.0% of parents/CGs had heard information about CRS before. When being asked about the safest place in the car for children, 36.0% of respondents said that sitting on the rear seat is the safest, 28.0% saying that sitting on the front seat, and 27.8% saying that sitting in CRS is the best answer. When being asked about the need for regulations of mandatory CRS use, up to 75.4% of respondents supported the need for a CRS law to be in place.

Recommendations: This study provides some recommendations on development of legislation on CRS and approaches to increase the use of CRS.

Key words: Knowledge - Attitudes, Child Restraint System in car